

עריכת ברית מילה
לתינוקות ומבוגרים
בחדרי ניתוח
בארץ ובעולם

עלון ברית אבות פרפראות וסיפורים לברית מילה לפי סדר הפרשיות פרשת נח

תשפ"ד

מפעולות הארגון

בדיקת צהבת לתינוקות בבית
במכשיר זהה לבית החולים

עריכת ברית מילה לתינוקות.
ומבוגרים בחדרי ניתוח
בישראל ובמדינת חבר העמים

ניתן להשיג את הספרים
"סדר ליל הברית"
"פניני הברית"
"תפילות ומנהגים לברית"

משרד "ברית אבות"
רחוב דברי חיים 6 ביתר עילית
טלפון: 025022814

מהספר פניני הברית

ניצולו בזכות הברית

בתקופת מלחמה זו שבה הישמעאלים אויבי היהודים, עשו את הרצח הנתעב והרגו וטבחו ללא רחם, עדים אנו על כמה יהודים שניצלו בזכות שמירת השבת, וראו עין בעין שהשבת הגינה עליהם.

בתקופת הפיגועים וההתאבדויות של הישמעאלים לפני קרוב לעשרים שנה היו 2 מקרים שראינו בחוש שהברית מילה הצילה את הנימולים מפיגועים.

באחד הבריתות שעשינו למבוגרים בירושלים שמענו שמכונת תופת התפוצצה ברחוב מסוים בחיפה, בעל הברית בגיל 15 ואמו ששמעו שהיה פיגוע בחיפה צעקו: זה ברחוב שלהם סמוך ממש לביתם! ובזכות זה שהיו בברית ניצלו מהפיגוע.

מקרה נוסף מדובר על בחור בגיל העשרים, שהיה הולך לבלות במקומות מסוימים עם חבריו, באחד מימי החמישי נכנס בבריתו של אברהם אבינו והרגיש שעכשיו קים מצוה והוא לא ילך לחלל שבת בבילויים, ובדיוק באותו ליל שבת היה פיגוע בתל אביב במקום שהיה נוהג לבקר, ובזכות הברית ניצל.

יהי רצון שזכות המילה תגן בעדינו ונזכה לגאולה השלימה שהובטחנו בזכות הברית, בקרוב ממש

המוהל הרב אהרן יוסף קרמר

והקמותי את בריתי אתך. (ו יח) היה צריך הקמת ברית על הפירות שלא ירקבו, ושלא יהרגוהו רשעים שבדור, לשון רש"י. ויש לו סמך מן המקרא מדקאמר, והקמותי את בריתי אתך ובאת אל התיבה. שמע מינה שברית זה הוא שיוכל לבוא אל התיבה מבלי מונע, ורקיבת התבואה למד ממה שנאמר, אתך. וכי אתו לבד הקים הברית והלא גם עם אשתו ובניו הקים הברית, אלא רמז לברית מילה שכבר אתך, וזה מדה כנגד מדה קצת, כי הסרת הערלה היינו הסרת מותרות הדמים הגורמים עיפוש, וכן ריקוב התבואה בא מחמת הפסולת המביא עיפוש וריקוב. ועוד שהערלה נקראת חרפה, שנאמר (בראשית לד) כי חרפה וגוי לתת את אחותיני לאיש אשר לו ערלה. והרעב נקרא גם כן חרפה, שנאמר (יחזקאל לו) ולא תקחו עוד חרפת רעב בגוים. ובהסרת חרפת הערלה יוסר חרפת הרעב, ודבר זה למידין מיוסף, כשאמרו לו המצריים אספנו תבואה והרקיבה צוה להם יוסף שימולו והסכים פרעה על ידו: (כלי יקר)

כי לימים עוד שבעה אנכי ממטיר על הארץ. (ז ד) שהמתין הקדוש ברוך הוא עד עבור ימי אבילותו של מתושלח ע"ש, נמצינו למדים שכל שבעה ימים לחלוחיתו של צדיק קיים בעולם, כי גמר המיתה הוא ביום השביעי אחר שעה על היום שאז פוסקין מלהתאבל עליו שאז כבר נפרד הנפש מהעולם הזה לגמרי וכמו כן בלידתו לא נגמר לידתו עד יום הח' שאז נגמר הלידה על ידי המילה שנעשה אדם שלם: (דרושים ואגדות לחתם סופר)

בעשירי באחד לחודש. (ח ה) כ"ק א"י מרן אדמו"ר זצ"ל מגור אמר שאיתא בסדר הדורות (בי"א מ"ז) בא' בתמוז נימול אברהם, מדכתוב (בראשית יח) כחום היום. והוסף כ"ק א"י מרן אדמו"ר ז"ל ואמר שיש עוד לרמז מהפסוק (בראשית ח) בעשירי באחד לחדש נראו ראשי ההרים. (עי' ר"ה יא.): (ליקוטי יהודה וירא)

והמים גברו מאד מאד על הארץ. והמים היו הלוחץ וחסור. (ז יט) כד לא נטרין ישראל ברית מילה, מתגברין

אומין דעלמא וכד נטרין ליה אתמר בהון והמים היו הלוחץ וחסור עד החדש העשירי דא י' דמילה: (תיקוני זוהר כט).

איש צדיק תמים. (ו ט) זה אחד משבעה מהולים שנולדו בעולם, אדם הראשון נברא מהול, ושת בנו נולד מהול, דכתיב (שם ה) ויולד בדמותו כצלמו. נח נולד מהול, דכתיב תמים היה בדורותיו. יעקב נולד מהול, דכתיב (שם כה) ויעקב איש תם. ויוסף נולד מהול, דכתיב (שם לז) אלה תולדות יעקב יוסף. שהיה דומה לאביו, משה נולד מהול, שנאמר (שמות ב) ותרא אותו כי טוב הוא. ואיוב נולד מהול, דכתיב (איוב א) איש תם וישר: (תנחומא אבות דרבי נתן)

בזוהר הקדוש (ח"ג קסו.) נח גזיר הוה ותמים, פריעה לא הוה ביה ובגין דלא הוה ביה פריעה מה כתיב, את האלקים. ולא אחר האלקים, לקמא לא הוה בגין דהוה גזיר, לאחורא לא הוה בגין דלא אתפרע, איך הוה את האלקים סמיך ליה ולא יכיל לאסתכלא ביה דלאו כשר כל כך, ועל זה יתפרש מאי דקא מספקא ליה להרב כסא רחמים... והקשה והלא ממה שכתוב בעבודה זרה (ו.) נראה שלא נולד מהול והעלה דפליגי עיין דבריו, ולעניות דעתי נראה דמר אמר חדא ומר אמר חדא ולא פליגי, דהאמת הוא שנולד מהול ולא פרע אם כן לאבות דרבי נתן מני ליה בין הני שנולדו מהולים אבל הש"ס בעבודה זרה הנזכר לא חשב ליה כמהול הואיל שלא עשה פריעה וקיימא לן מל ולא פרע את המילה כאילו לא מל: (זכר דוד)

תמים. מאן דנטר ברית אתקרי איש תמים, ותמן בראשית. ברית אש, דנטיר ליה מאשא דגיהנם, אבל מאן דאתעסק באורייתא ונטיר לה אתקרי אדם בדיוקנא דההוא דלעילא, הדא הוא דכתיב (ישעיה מד) כתפארת אדם לשבת בית. תא חזי, כל מאן דנטיר אות ברית, דיוקניה רשים בשכינתא וצדיק, ומאן דאשתדל באורייתא דיוקניה רשים בעמודא דאמצעיתא: (תיקוני זוהר יח:)

צדיק תמים. תמים בלשון המקרא הוא כמו גמור בלשון הגמרא, ולכן לא נקרא צדיק תמים רק מי שאין צריך סעד לתומכו, לכך נאמר לאברהם קודם המילה (בראשית יז) התהלך לפני והיה תמים. כי אברהם זכה לאותה מדריגה שלא היה צריך סעד לתומכו אחר המילה, אבל קודם המילה היה צריך סעד לתומכו, לכך נאמר (נחמיה ט) וזכרות עמו הברית. ודרשו רז"ל (ב"ר פמ"ט) שאחז הקדוש ברוך הוא ידיו עמו, וכמו שאבאר בפרשת המילה על המדרש שהיו ידיו מרתתין, עיין שם. ולכן נאמר אז (בראשית יז) והיה תמים. כי עד עתה שהיה צריך סעד לתומכו, לא נקרא תמים כנ"ל: (ישמח משה)

איש צדיק תמים היה בדורותיו. שלשת התוארים של נח, איש צדיק. תמים היה בדורותיו. את האלקים התהלך נח. תמים הוא בגוף, וכענין שנאמר לאברהם בפרשת מילה התהלך לפני והיה תמים. ובמדרש (פ' מ"ו) שהערלה היא פסולת ומום הגוף, ובמילת הערלה נעשה הגוף תמים, אם כן נח שנשתבח שהיה תמים הוא תיקון הגוף, ועל כן דרשו מזה שנולד מהול, ובש"ס (ע"ז ו.) שלא היה טריפה, היינו שהגוף היה שלם, צדיק. הוא בנפש, שצדיק היפוך הרשע, וכמ"ש (משלי כא) נפש רשע אותה רע. על כן להיפוך הצדיק הוא שלימות הנפש, וכן כתיב (שם י) לא ירעיב ה' נפש צדיק. את האלקים התהלך נח. הוא בשכל, ונראה שעל כן הזכיר שמו בפסוק ראשון שלש פעמים, לרמוז זה שזכה לתקן את שלושה אלה, ולפי האמור תובן קריאת שמו נח לאמר זה ינחמנו ממעשנו ומעצבון ידיו מן האדמה אשר אררה ה'. שמאחר שהוא תיקן את החטא, ראוי שהוא ינחמנו וגו', דבלאו הכי מה טעם שזה ינחמנו, ולמה הוא ולא אחר, אלא ודאי שנביא היה וקרא את שם בניו לפי מה שראה שהוא יתקן את החטא: (שם משמואל פרשת נח)

את האלהים התהלך נח. איתא במדרש בנח כתיב את האלקים התהלך נח. משל לאוהבו של מלך שנשקע בטיט עבה א"ל המלך וכו', ובאברהם כתיב התהלך לפני. משל לאוהבו של מלך שהאיר לו מן החלון במקומות האפילות ואמר לו האיר לפני וכו' ע"ש, לבאר הענין כמו שאמרו ז"ל נח היה צריך סעד וכו'. והנה נח נולד מהול, לכן כתיב מקודם צדיק תמים. אחר כך את האלקים התהלך. שעל ידי התמימות זכה להלוך לפני ה', ובאברהם כתיב מקודם, לך לך התהלך לפני, ואחר כך ניתן לו המילה, לכן נח לא היה בו כח להציל דורו, ובאברהם אמרו (אבות פ"ה) עד שבא אברהם וקיבל שכר כולם, והענין הוא כמו שמובא במשנה, במאמר אחד היה יכול להבראות ומה תלמוד לומר עשרה מאמרות, להפרע וליתן שכר כו', ועיקר עבודת האדם לתקן אלה העשרה מאמרות עד שיזכה למאמר אחד שהוא הדביקות באל אחד, והמילה שנקרא ברית הוא התדבקות באחדות, וכדי להציל את נח העלהו הקדוש ברוך הוא בכח המילה להתדבק במאמר אחד ואז נקרא תמים כמו שכתבתי במקום אחר הטעם. ונמצא היה מובדל מן הדור, אבל אברהם בתוך מבואות אלו האפילות בעודו ערל מצא לו חלונות וחרכים להלוך לפניו, ואח"כ ניתן לו המילה ותמימות, ובאמת זה היה בכח מסירות נפש לכן נקרא חסיד המתחסד עם קונו, וזהו החילוק בין את האלקים התהלך. בין התהלכתי לפניו. שהיה כוונתו לשם שמים בלבד לפרסם כבוד שמו בעולם ולא לגרמיה כלום אפילו לתקן נפשו: (שפת אמת)

ותלך התיבה על פני המים. (ז יח) סופי תיבות מילה, לפי שלא היו נימולים אבל נח נולד מהול דכתיב איש תמים: (רבינו אפרים על התורה)

ותשב אליו אל התיבה כי מים. (ח ט) אל התיבה כי מים. ס"ת מילה כי בני ישראל נמשלו ליונה שאינה מכרת אלא בן זוגה, והם שומרי הברית: (טהרת יום טוב)

ויאמר אלהים זאת אות הברית אשר אני נותן... את קשתי נתתי בענן... ונראתה הקשת בענן... וראיתיה לזכר ברית עולם. (ט יב-טז) לא פסקו מי המבול אלא בזכות המילה, שנאמר זאת אות הברית. וכתיב ונראתה הקשת בענן וראיתיה לזכר ברית עולם. לזכר כתיב, שהזכיר ברית עולם, רצה לומר ברית עולם, ברית הילד הנימול, וזהו וראיתיה, אראה המילה, וזהו לזכור ברית עולם: (חתן דמים)

והיה בענני ענן על הארץ. (ט יד) שאני חושב להביא איזו פורענות וחושך ואבדון לעולם אז וראיתיה לזכור ברית עולם. כשאני רואה ומסתכל בזכות המילה שנמשלה לקשת יהיו ניצולים מן הפורעניות, וזהו שנאמר כאן וזכרתי את בריתי אשר ביני וביניכם. ונאמר להלן במצות המילה והיה לאות ברית ביני וביניכם. והיינו לפי שהקשת הוא בעצם המילה ועל דרך שנאמר טרף נתן ליראיו יזכור לעולם בריתו. שאפילו בזמן שהקדוש ברוך הוא נותן את יראיו לטרף בין

שיני האומות דהיינו בענני ענן חושך וערפל מכל מקום יזכור לעולם בריתו. כמו שכתוב (ישעיה נד) וברית שלומי לא תמוט אמר מרחמך ה': (עוללות אפרים)

והיתה הקשת בענן וראייתה לזכר ברית עולם. (ט טז) וראייתה. אותיות תורה איי, זכות התורה וזכות אברהם יצחק ויעקב, בשביל שנימול אברהם ראשונה לכך בזכותו פסק המבול, וזהו ונראתה הקשת בענן. ג' פעמים קשת בפרשה כנגד ג' אבות ובעבורם נפסק המבול, נראתה קשת ק' דקשת מצויינת כי אברהם היה בן ק' שנה בהולד לו בן ועבד להקדוש ברוך הוא עקב שנה, שנאמר עקב אשר שמע אברהם בקלי. עקב כמנין בענן, וזהו ונראתה. ונר אתה, כלומר בשביל אברהם שהוא מאיר לעולם שנאמר ויאמר אלהים יהי אור ויהי אור. נדרש על אברהם, האר במ להאיר בעולם משל למלך שאמר לעבדיו מי שעשה את הפנס הזה יעביר לפני, שנאמר באברהם התהלך לפני. (בראשית רבה) הרי בשביל המילה פסק המבול, וזהו כי מי נח זאת לי. מי נח גימטריא מילה חיה, שמחיה את מקיימה ואין זאת אלא מילה שנאמר זאת בריתי הרי גדולה המילה: (תוספות השלם)

הפיצם ה' על פני. (יא ט) ס"ת מילה, רמו לישראל שעתידין להיות נפוצים על פני כל הארץ: (תוספות השלם)

ויולד את אברם. (יא כו) אמר להם רבי אליעזר לתלמידיו, בני יודעים אתם בשבחו של אברהם, אמרו לו יהי רצון שתודיענו, מיד פתח ואמר (מיכה ז) תתן אמת ליעקב חסד לאברהם. זהו שנאמר ברוח הקודש על ידי דוד מלך ישראל, (תהלים א) והיה כעץ שתול על פלגי מים. כנגד מי אמר דוד מקרא זה, לא אמרו אלא כנגד אברהם אבינו, שכל הדורות שנבראו קודם שנולד אברהם לא היו יודעין שמו של הקדוש ברוך הוא... אבל כיון שנולד אברהם הודיע שמו של הקדוש ברוך הוא והקנה אותו שמים וארץ שנאמר (בראשית יד) ויאמר אברם אל מלך סדום וגו'. באותה שעה נשק הקדוש ברוך הוא את שתי ידיו ואמר, עד עכשיו לא קראני אדם אדון ועליון בעולמי, עכשיו נקראתי אדון ועליון בעולמי שנאמר הרמתי ידי אל ה' אל עליון קנה שמים וארץ. וכיון שנולד אברהם נתברך הקדוש ברוך הוא בפי כל הבריות שנאמר וברוך אל עליון. וכיון שנולד אברהם נתגלגלו רחמיו של הקדוש ברוך הוא, שנאמר (תהלים קג) רחום וחנון וגו'. וכיון שנולד אברהם נהדר הקדוש ברוך הוא בפי כל בריותיו, שנאמר (איכה ג) חסדי ה' כי לא תמנו. כיון שנולד אברהם ועסק במילה נשבע לו הקדוש ברוך הוא שבזכות מילה מציל את ישראל מדינה של גיהנם, שנאמר (זכריה ט) גם את בדם ברינתך שלחתי אסיריך מבור. אין בור אלא גיהנם, שנאמר (ישעיה יד) יורדי אל אבני בור. לכך נאמר והיה כעץ שתול על פלגי מים: (אליהו זוטא)

וימת הרן. (יא כח) כתב החתם סופר, דע כי הרן היה צדיק גדול אלא שלא היה כאברהם ומסר נפשו על מנת שיעשה לו נס ולא נעשה לו נס אבל על כל פנים נשרף על קדושת השי"ת (כרש"י)...מלכה יסכה לוט הרן ר"ת מילה, ואם תצרף עמהם אברהם יהיה ראשי תיבות אלהים, וכתב בהגהות שער יוסף אולי כוון החתם סופר ז"ל למאי דאיתא במס' גיטין (דן נז): כי עליך הורגנו כל היום זו מילה שניתנה בשמיני ופרש"י שם דזימנין דמיית, וזו היתה מדריגתו של הרן שמסר נפשו על מנת שיעשה לו נס, אבל אברהם אבינו עליו השלום שמסר נפשו ממש היה במדריגה יותר גבוה:

חיזוק לימים אלו בזכות הברית

כי אל רחום יי אלהיך לא ירפך ולא יעזבך ולא ישכח את ברית אבותיך... (דברים ד לא) כי אל רחום ה'. סופי תיבות מילה, ויש לפרש על פי הזוהר (ח"ב רנ"ה) גדולה מילה שבזכותה הקדוש ברוך הוא מתמלא רחמים על ישראל. וכן כתב השל"ה, ישנם מלאכים הממונים על דם הברית להכניסו בהיכל מיוחד וכשדינים בעולם, הקדוש ברוך הוא מסתכל בדם ומתמלא רחמים. וכן הביא במנורת המאור, גדולה מילה, שבזכותה הקדוש ברוך הוא שומע תפילתם של ישראל, וזכר לדבר מה שאנו אומרים בתפילה כי אתה שומע תפילת כל פה, פה בגימטריא מילה, רוצה לומר שומע תפילת כל מהול, וזהו ודאי כי מאחר שישראל גלו בין העמים זמן רב היו כלים חס ושלום, לולא השם יתברך שומע תפילתם ועונה להם בעת צרתם:

ימי הילולא של צדיקים בשבוע הקרוב

הרה"ק ר' ברוך האגר מסערט ויזניץ בהרה"ק ר' ישראל זי"ע (מקור ברוך)	יום שלישי ב' מרחשון
הרה"ק ר' ישראל מרוזין ב"ר שלום שכנא זי"ע (עירין קדישיו - נר ישראל)	יום רביעי ג' מרחשון
הרה"ק ר' אליעזר הורביץ מדז'יקוב ב"ר נפתלי צבי מראפשיץ זי"ע (דמשק אליעזר)	
רבי עובדיה יוסף ב"ר יעקב זצ"ל (יביע אומר - יחיה דעת ועוד)	יום שבת קודש ו' מרחשון
רבי יהודה החסיד	

עובדות וסיפורי צדיקים על ברית מילה ליומא דהילולא

הכיבוד החשוב בברית הוא קוואטר: הרה"ק מרוז'ין אמר שהכיבוד החשוב ביותר בברית מילה הוא הקוואטר, מפני שעד עתה במשך כל ימי יצירתו והיוולדו של הרך הנימול היה אצל הנשים ורק עתה נמסר לידי הגברים, וזהו מחיי הנפש: (עירין קדישין)

נזכר מצורת אליהו הנביא שהיה בברית: מסופר כי האמרי ברוך בן הרב הקדוש הצמח צדיק מוויזניץ ונכד הרב הקדוש מרוז'ין זי"ע, בהיותו יניק היה בוכה הרבה מאד מבלי שיוכלו להרגיעו, פעם נכנסה אמו הצדקנית אל אביה הרב הקדוש מרוז'ין זי"ע והשיחה את לבה על בנה יקירה המתייפח מרה, בבקשה ברכתו ועצתו, שח לה אביה הקדוש ואמר, וכי מנין יודעים מדוע בוכה תינוק? אני למשל, ראיתי את אליהו הנביא בעת שהכניסוני בבריתו של אברהם אבינו עליו השלום, וכעבור שבועות מספר נכנס אלי יהודי הדומה לו, ובראותי אותו בכיתי, כך ארע פעמים אחדות, אמי קבעה, כי בכל פעם לאחר שמבקר אצלנו היהודי הזה אני בוכה, על כן היתה מונעת ממנו מלהכנס בגין כך בכיתי עוד יותר נו אפשר לדעת סיבת בכייתו של תינוק?: (קדוש וברוך)

לשמוע בקול המוהל ולא הרופא: רבינו הקדוש המקור ברוך זי"ע היה מצדד תמיד בחוות דעת קדשו שכאשר מתעוררת שאלה לגבי ברית מילה אין לסמוך על הרופאים אלא אך ורק על דעתם של המוהלים כי הם מבינים יותר טוב, בכל פעם שנשאל רבינו על תינוק עם צהבת או שאר ענינים היכולים לדחות ברית היה מצוה לשאול את המוהל ולא את הרופא, זכורני מעשה שהיה בתינוק שהיה מוכן לברית וגם הסעודה היתה מוכנה בכל מכל כל, אך לתינוק היתה צהבת, הרופא טען שאין כל חשש והוא מסכים לקחת אחריות על התינוק, ואילו המוהל אמר שבמצב כזה אין לעשות את הברית, רבינו הקדוש המקור ברוך זי"ע ציוה לשמוע בקול המוהל והברית נדחתה: (טובות זכרונות)

הר"ר הירש מרימנוב סנדק והרה"ק אליעזר מדזיקוב מוהל: בחודש טבת שנת תר"ד לפ"ק כשנולד להרה"ק הר"ר הירש מרימנוב זצ"ל בנו הרה"צ ר' יוסף ז"ל, בא רבינו הרה"ק ר' אליעזר מדזיקוב זי"ע לרימנוב על הברית מילה ונתכבד על ידי הר"ר הירש בסנדקאות והר"ר הירש היה המוהל: (דמשק אליעזר)

אליהו הנביא מופיע בברית רק כשהנימול ישאר יהודי כל ימיו: פעם אחת הוזמן רבי יהודה החסיד להחזיק תינוק בשעת מילתו, קהל רב הוזמן להשתתף בסעודת המצוה, וכשכל המוזמנים ישבו במקומם הכניסו את התינוק, כל האנשים קמו לכבודו וקראו "ברוך הבא", רק רבי יהודה נשאר במקומו ולא קם, כשנשאל על סבת התנהגותו המוזרה, אמר בצער, שלא ראה את אליהו הנביא נכנס בעקבות הילד כדרכו תמיד בכל ברית מילה, אין זאת, המשך הצדיק **ואמר לשואלים המופתעים,** שילד זה יעבור עבירה חמורה כשיגדל, רוח שטות תכנס בו וירצה להמיר את דתו, ולכן אינו ראוי כבר עכשיו שאליהו הנביא יהיה נוכח בברית שלו: (מעשה בוך אמשטרדם)

להיות סנדק אצל שתי אחים: יהודי שהס"ק אהבת ישראל מוויזניץ כבר היה סנדק אצל אחד מבניו ובא להזמינו גם אל בנו השני העיר פעם דרך אגב כי לפי צוואת ר' יהודה החסיד לא רצוי שאיש אחד יהיה סנדק אצל בן שני של אותם ההורים הגיב על זה מרן זי"ע דאס האטמען נישט געמיינט מיר, לא עלי כווננו בכך: (קדוש ישראל)

בעת שמחה בעת בקשה כשצריך ישועה

היו שותפים במצוות המילה

ליהודים "מבוגרים" עולי חבר העמים

שהבריתות נעשים בהדרי ניתוח,

עלות כל ברית 3600 שקלים לשלם לחדר הניתוח

ובזכות זה תראו נחת מכל יוצאי חלצכם, אמן.

לעילוי נשמת ר' יעקב צבי ב"ר יצחק מאניס ז"ל הולצמן

ברית אבות: רחוב דברי חיים 6 ת.ד. 3044 ביתר עילית טלפון: 025022814

ניתן לתרום בנדרים פלוס על שם ברית אבות